

POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE SZCZECINECKIM NA LATA 2016-2020

Szczecinek 2016

Spis treści:

1. Kika słów tytułem wstępu.
2. Zagadnienia definicyjne.
3. Problematyka niepełnosprawności na terenie Powiatu Szczecineckiego w oparciu o dane źródłowe ze szczególnym uwzględnieniem lat poprzednich.
 - 3.1. Sytuacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy na terenie powiatu szczecineckiego.
 - 3.2. Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz w ramach projektów i programów.
 - 3.3. Trudności osób niepełnosprawnych w codziennym funkcjonowaniu.
4. Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020.
 - Odbiorcy i partnerzy programu
 - Koordynator programu
 - Założenia programu
 - Cel główny
 - Cele szczegółowe
5. Realizacja celów szczegółowych poprzez realizację zadań przez poszczególnych partnerów Programu.
6. Zakładane efekty.
7. Zakończenie.

1. Kilka słów tytułem wstępu.

Opracowanie Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej oraz zatrudniania i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych wynika z art. 35a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Jest też warunkiem koniecznym do realizacji zadań związanych z niepełnosprawnością, zapobieganiem wykluczeniu społecznemu i wsparciem tej grupy osób.

Zgodnie z definicją sformułowaną przez Światową Organizację Zdrowia osoba niepełnosprawna to osoba, u której istotne uszkodzenia i obniżenie sprawności funkcjonowania organizmu powodują uniemożliwienie, utrudnienie lub ograniczenie sprawnego funkcjonowania w społeczeństwie, biorąc pod uwagę takie czynniki jak płeć, wiek oraz czynniki zewnętrzne. Według statystyk osoby niepełnosprawne są gorzej wykształcone, przejawiają niższą aktywność zawodową i w konsekwencji dotyka je zjawisko wykluczenia z życia zawodowego i społecznego. W Polsce aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych wynosi około 16 %, w krajach Unii Europejskiej ok. 40-50 %. W ostatnich latach nastąpiła szczególna aktywność legislacyjna na rzecz osób niepełnosprawnych. Wprowadzono wiele norm, poprawek oraz regulacji prawnych mających na celu poprawę życia i społecznego funkcjonowania osób niepełnosprawnych. Zmieniono także zasady i tryb orzekania o niepełnosprawności. Niepełnosprawność jest jednym z poważniejszych zjawisk i problemów współczesnego świata. Znaczenie tych problemów wynika z rozmiarów i powszechności jej występowania w populacji, a także z konsekwencji, jakie wywołuje w sensie indywidualnym i społecznym.

Głównym założeniem i jednocześnie celem Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Szczecińskim na lata 2016-2020 jest podniesienie świadomości społecznej na temat niepełnosprawności mieszkańców naszego powiatu, a także zapewnienie osobom niepełnosprawnym godnego życia oraz możliwości pełnego i równoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym.

Program wyznacza kierunki, w jakich powinny zmierzać działania na rzecz osób niepełnosprawnych zapewniające im godne i aktywne życie, a także pomoc dostosowaną do rzeczywistych potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności. Działania realizowane w ramach Programu zmierzają do aktywizacji osób niepełnosprawnych w życiu zawodowym, społecznym, kulturalnym; podnoszenia świadomości osób niepełnosprawnych w zakresie przysługujących im praw, eliminacji zjawiska niechęci czy wrogości do osób niepełnosprawnych, które są przyczyną ich społecznej alienacji. Program jest dokumentem perspektywicznym, rysującym w sposób generalny kierunki prowadzonej działalności, stąd cele muszą odznaczać się stosunkowo dużym stopniem ogólności i dłuższą perspektywą czasową.

Osoby niepełnosprawne można podzielić według różnych kryteriów, np.; według rodzaju niesprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła, stopnia niesprawności itp.;

Biorąc za kryterium podziału rodzaj niepełnosprawności, wyróżniamy:

1) osoby z niepełnosprawnością sensoryczną – uszkodzenia narządów zmysłu, do których należą:

- osoby niewidome i słabowidzące,
- osoby niesłyszące i słabosłyszące,

2) osoby z niesprawnością fizyczną, do których należą:

- osoby z niepełnosprawnością motoryczną – z uszkodzeniem narządu ruchu,
- osoby z przewlekłymi schorzeniami narządów wewnętrznych,

3) osoby z niepełnosprawnością psychiczną, do których należą:

- osoby umysłowo upośledzone z niesprawnością intelektualną,
- osoby psychicznie chore z zaburzeniami osobowości i zachowania, osoby cierpiące na epilepsję – z zaburzeniami świadomości.

Możliwości tkwiące w osobach niepełnosprawnych są ograniczane przez warunki w jakich odbywa się ich społeczne funkcjonowanie. Niepełnosprawność narusza najcenniejsze wartości człowieka: zdrowie, sprawność fizyczną, zdolność do wypełniania podstawowych zadań społecznych i stanowi niejednokrotnie przeszkodę w realizacji własnych celów. Postrzegana jest jako stan niepożądany, niekorzystny fakt społeczny, często nieświadomie wywołujący niepokój, budzący obawę, że każdego z nas może spotkać podobny problem.

Tymczasem problem osób niepełnosprawnych tkwi nie tylko w niepełnosprawności, ale także a może nawet przede wszystkim, w osobach sprawnych. Istotna jest więc zmiana społecznego sposobu myślenia i postaw wobec organizacji życia osób niepełnosprawnych, gdyż właściwe otoczenie społeczne stymulując wpływa na rozwiązywanie ich problemów.

Spółeczna koncepcja niepełnosprawności widzi niepełnosprawność jako problem społeczny w aspekcie społecznej integracji. Niepełnosprawność jest nie tylko właściwością osoby, lecz zespołem warunków środowiska społecznego i fizycznego (bariery społeczne, ekonomiczne, prawne, architektoniczne i transportowe), które powodują trudności, ograniczenia i problemy osoby niepełnosprawnej. W takiej sytuacji rozwiązanie problemów osoby niepełnosprawnej wymaga akcji społecznych, a za ich rozwiązanie odpowiedzialne jest całe społeczeństwo. W kompleksowym procesie rehabilitacji bardzo istotną rolę odgrywają także technologie wspomagające, a za takie uznać należy wszystkie rozwiązania techniczne, które mają swoje zastosowanie do zwiększania, zachowania lub poprawy możliwości funkcjonalnych osoby niepełnosprawnej.

Polityka społeczna wobec osób niepełnosprawnych to ogół działań podmiotów publicznych oraz organizacji pozarządowych, mających na celu wyrównywanie nieuzasadnionych różnic socjalnych oraz tworzenie szans funkcjonowania osób niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego społecznego, umożliwiających ich pełną integrację ze społeczeństwem.

Stwierdzenie „... miarą cywilizacji społeczeństwa jest stosunek do osób niepełnosprawnych...” stanowi fundamentalny bodziec do podjęcia wszelkich możliwych działań zmierzających do pełnego włączenia społecznego osób niepełnosprawnych.

2. Zagadnienia definicyjne

Niepełnosprawność - oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Rehabilitacja – zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Lekki stopień niepełnosprawności - to stan, w którym osoba ma naruszoną sprawność organizmu powodującą w sposób istotny obniżoną zdolność do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności jaka wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się rekompensować przy pomocy przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych lub środków technicznych.

Umiarkowany stopień niepełnosprawności - to stan, w którym osoba ma naruszoną sprawność organizmu, jest niezdolna do pracy albo zdolna do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymaga czasowej lub częściowej pomocy w celu pełnienia ról społecznych.

Znaczny stopień niepełnosprawności - to stan, w którym osoba ma naruszoną sprawność organizmu, jest niezdolna do pracy albo jest zdolna do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymaga w celu pełnienia ról społecznych stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Niepełnosprawność u osób do 16 roku życia - występuje jeżeli mają one naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodująca konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku.

Niezdolność do samodzielnej egzystencji - naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację.

Bariery architektoniczne – wszelkie utrudnienia występujące w budynku i jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym.

Bariery w komunikowaniu się – ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i przekazywanie informacji.

Bariery techniczne – bariery utrudniające lub uniemożliwiające osobie niepełnosprawnej usprawnianie. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie tej osoby w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie.

Sprzęt rehabilitacyjny – sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych, mający za zadanie osiągnięcie przy aktywnym uczestnictwie osoby niepełnosprawnej możliwie najwyższego poziomu jej funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

3 . Problematyka niepełnosprawności na terenie Powiatu Szczecineckiego w oparciu o dane źródłowe ze szczególnym uwzględnieniem lat poprzednich.

Osoby niepełnosprawne stanowią grupę społeczną wymagającą szczególnego rodzaju wsparcia. Osoby niepełnosprawne są pełnoprawnymi członkami społeczeństwa, posiadającymi równe prawa i takie same szanse uczestnictwa w życiu społecznym, jak i inni pełnosprawni członkowie. Posiadają różne potrzeby, lecz możliwości ich zaspokojenia bardzo często są ograniczone, a w większości osoby te same nie są w stanie samodzielnie poradzić sobie w życiu codziennym. Zróżnicowanie pod względem stopnia i rodzaju niepełnosprawności powoduje konieczność zindywidualizowania pomocy adresowanej do tych osób. Jednym z głównych metod pracy z osobami niepełnosprawnymi jest szeroko pojęta praca socjalna, której misją jest dążenie do stanu, w którym osoba z niepełnosprawnością jest

zdolna do samodzielnej egzystencji. Dotyczy to funkcjonowania w warunkach domowych, społecznych i w dziedzinach składających się na całokształt ludzkiego działania.

Celem głównym pracy socjalnej z osobą z niepełnosprawnością i jej rodziną jest poprawa, wzmacnianie lub odzyskiwanie zdolności osoby z niepełnosprawnością do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzenie warunków sprzyjających osiągnięciu celu, jakim jest pełnienie odpowiednich ról społecznych przez osoby z niepełnosprawnością.

Celami szczegółowymi są natomiast:

- wzmocnienie umiejętności/zwiększenie możliwości uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia oraz promowanie zatrudnienia osób z niepełnosprawnością na otwartym rynku pracy,
- wzmocnienie umiejętności zaspokojenia podstawowych potrzeb osób z niepełnosprawnością w środowisku zamieszkania,
- rozwój uczestnictwa osób z niepełnosprawnością i ich rodzin w grupach wsparcia i samopomocy,
- ograniczanie skutków niepełnosprawności wśród dzieci i młodzieży,
- pobudzanie środowiska lokalnego do włączania się w proces pomocy osobom z niepełnosprawnością i ich rodzinom,
- umożliwianie osobom z niepełnosprawnością uczestnictwa w różnych formach życia społecznego,
- zapewnianie osobom z niepełnosprawnością dostępu do edukacji oraz umożliwianie rozwijania ich zdolności intelektualnych i fizycznych,
- likwidacja lub ograniczenie barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu,
- zwiększenie wiedzy o prawach i uprawnieniach osób z niepełnosprawnością i ich rodzin,
- zwiększenie dostępu do wszechstronnej rehabilitacji,
- poprawa funkcjonowania rodziny dotkniętej niepełnosprawnością,
- pobudzanie osób z niepełnosprawnością i ich rodzin do samodzielności socjalnej.

W roku sprawozdawczym 2015 r. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Szczecinku przyjął od mieszkańców Powiatu Szczecineckiego 2295 wniosków do orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, w tym:

- 1981 wniosków do orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla osób dorosłych;
- 314 wniosków do orzeczenia o niepełnosprawności dla dzieci.

Przyjęto również 628 wniosków o wydanie legitymacji osoby niepełnosprawnej w tym:

- 564 wnioski dla osób dorosłych;
- 64 wnioski dla osób poniżej 16 roku życia.

W roku 2015 wydano 2206 orzeczeń:

- 1797 orzeczeń o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych z określeniem stopnia niepełnosprawności;
- 4 orzeczeń z art. 5a (ULGI – na podstawie orzeczeń ZUS, KRUS)
- 33 orzeczeń o nie zaliczeniu do osób niepełnosprawnych;
- 68 orzeczeń o odmowie wydania orzeczenia;
- 274 orzeczeń o zaliczeniu dzieci do osób niepełnosprawnych;

- 30 orzeczenia o nie zaliczeniu dzieci do osób niepełnosprawnych;
- 4 orzeczenia o odmowie ustalenia niepełnosprawności dla dziecka;

Wydane orzeczenia przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Szczecinku w roku 2015

Orzeczenia wydane dla osób po 16 roku życia:

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba
1.	Orzeczenia z określeniem stopnia niepełnosprawności	1797
2.	Orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	33
3.	Orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności	68
4.	Orzeczenia na podstawie art. 5a ustawy	4
5.	Razem	1902

Orzeczenia wydane dla osób przed 16 rokiem życia

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba
1.	Orzeczenia o odmowie ustalenia niepełnosprawności	4
2.	Orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	30
3.	Wydane orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	274
4.	Razem	308

Liczba i cel przyjętych wniosków o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności

Osoby po 16 roku życia

Lp.	Cel złożenia wniosku	Liczba
1.	Odpowiednie zatrudnienie	505
2.	Szkolenie	3
3.	Uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej	13
4.	Konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	321
5.	Korzystanie z syst. środow. wsparcia w samodzielnej egzystencji/ korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych	336
6.	Zasiłek stały	0
7.	Zasiłek pielęgnacyjny	510
8.	Korzystanie z karty parkingowej	217
9.	Inne:	76
Razem		1981

Liczba i cel przyjętych wniosków o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności

Osoby przed 16 rokiem życia

Lp.	Cel złożenia wniosku	Liczba
1.	Zasiłek pielęgnacyjny	299
2.	Zasiłek stały	7
3.	Inne	8
	Razem	314

3.1. Sytuacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy na terenie Powiatu Szczecineckiego.

Mimo, że aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych, zwłaszcza na otwartym rynku pracy, jest jednym z priorytetów polityki społecznej ostatnich lat, w Polsce procent czynnych zawodowo wśród osób niepełnosprawnych jest ciągle jednym z najniższych w Europie. Wymienia się wiele przyczyn niskiej aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych, a wśród nich m.in. przyczyny:

- leżące po stronie samych niepełnosprawnych (niskie wykształcenie, lęk przed nieznanym, brak motywacji);
- leżące po stronie pracodawców (stereotypy i uprzedzenia, obawy przed ponoszeniem wyższych kosztów związanych z zatrudnieniem osoby niepełnosprawnej i ich niższą produktywnością).

Niepełnosprawność pociąga za sobą wiele konsekwencji i związanych z nimi problemów poczynając od medycznych, psychologicznych, społecznych, a kończąc na zawodowych. Z powodu niepełnosprawności warunki życia osoby niepełnosprawnej ulegają zwykle pogorszeniu na skutek ich izolacji i dyskryminacji między innymi także w dziedzinie zatrudnienia. Dla osób niepełnosprawnych podjęcie pracy zawodowej oznacza nie tylko poprawę sytuacji materialnej, ale – co o wiele ważniejsze – wzrost poczucia własnej wartości. Zatrudnienie jest formą terapii i sprzyja poprawie stanu zdrowia.

Problem bezrobocia jest jednym z dominujących jakie występują na terenie powiatu szczecineckiego. Z analizy dokumentów wynika, że problem bezrobocia dotyczy w dużej mierze osób niepełnosprawnych. Ze szczególną mocą trudności tych doświadczają niepełnosprawni mieszkańcy obszarów wiejskich. Wszystkie wskaźniki ilustrujące sytuację na rynku pracy są dla nich wysoce niekorzystne i dowodzą pogłębiających się nierówności w dostępie do pracy między osobami niepełnosprawnymi a sprawnymi, co w dużej mierze związane jest z dostępem do komunikacji oraz odległością do miejsc pracy.

Dane statystyczne dotyczące ogólnego stanu osób bezrobotnych i osób bezrobotnych niepełnosprawnych przedstawia poniższa tabela.

Nazwa miesiąca	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba bezrobotnych kobiet	Liczba bezrobotnych niepełnosprawnych	Liczba bezrobotnych niepełnosprawnych kobiet	Liczba bezrobotnych niepełnosprawnych z prawem do zasiłku
Styczeń	6826	3680	469	246	104
Luty	6817	3629	471	246	104
Marzec	6400	3399	446	241	119
Kwiecień	6155	3317	439	237	117
Maj	5865	3181	433	230	110
Czerwiec	5613	3088	418	231	111
Lipiec	5549	3069	392	211	113
Sierpień	5444	3018	387	201	110
Wrzesień	5398	2966	397	206	105
Październik	5355	2930	376	202	95
Listopad	5403	2970	363	197	83
Grudzień	5762	3110	371	204	79

3.2. Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz w ramach projektów i programów

Realizacja potrzeb osób niepełnosprawnych z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej służy wyrównywaniu szans oraz społecznej integracji tych osób. Różnorodność schorzeń i rodzajów niepełnosprawności wymaga zindywidualizowania pomocy osobom niepełnosprawnym.

Dane pochodzące z wykorzystania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku w latach poprzednich ukazują rozmiar potrzeb osób niepełnosprawnych w zakresie usprawnienia funkcjonowania w życiu codziennym.

Dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze daje możliwość osobom niepełnosprawnym uzyskania niezbędnej pomocy ułatwiającej codzienne życie.

Podział środków z budżetu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na poszczególne zadania w latach 2011 – 2015- algorytm

RODZAJE ZADAŃ POWIATU	Uchwała Rady Powiatu Nr XIX/138 2011 z dnia 29 grudnia 2011r.	Uchwała Rady Powiatu Nr XXXI/248/2012 z dnia 28 grudnia 2012r.	Uchwała Rady Powiatu Nr XLIV/352/2013 z dnia 30 grudnia 2013r.	Uchwała Rady Powiatu Nr III/12/2014z dnia 19 grudnia 2014r.	Uchwała Rady Powiatu Nr XVI/128/2015 z dnia 23 grudnia 2015r.
Ogółem środki finansowe na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w tym:	1.851.477,00	2.575.103,00	1.878.449,00	2.168.594,00	2.205.617,00
środki finansowe na rehabilitację zawodową w tym na:	179.742,00	601.186,52	297.650,00	449.00,00	414.945,00

finansowanie wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji w odniesieniu do osób zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu	0,00	34.680,02	0,00	7.602,00	49.197,00
przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej	30.000,00	30.000,00	0,00	20.000,00	0,00
finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych	4.76,00	8.765,46	100,00	2.847,00	5.757,00
dokonywanie zwrotu kosztu wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej	144.982,00	527.741,04	297.550,00	418.551,00	359.0001,00
środki finansowe na rehabilitację społeczną w tym na:	1.671.735,00	1.973.916,48	1.580.799,00	1.719.594,00	1.790.672,00
dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej	1.035.720,00	1.035.720,00	1.035.720,00	1.035.720,00	1.070.720,00
dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	274.386,00	378.762,08	202.503,00	165.388,00	164.249,00
dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortoped. i śr. pom. przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów	348.763,72	352.299,65	232.914,30	404.125,75	512.289,31
dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	5.603,82	176.671,99	65.850,38	91.989,14	29.958,69
dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	7.261,46	10.462,76	33.287,86	5.365,23	0,00
dofinansowanie zadań z zakresu rehabilitacji zlecanym przez samorząd powiatowy organizacjom pozarządowym i fundacjom	0,00	20.000,00	10.000,00	17.005,88	13.455,00
dofinansowanie usług tłumacza języka migowego	0,00	0,00	523,46	0,00	0,00

Program „Aktywny Samorząd”

W 2012 roku Powiat Szczecinecki zawarł z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych porozumienie, dotyczące działań realizowanych w ramach pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”, wskazując jako realizatora Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku.

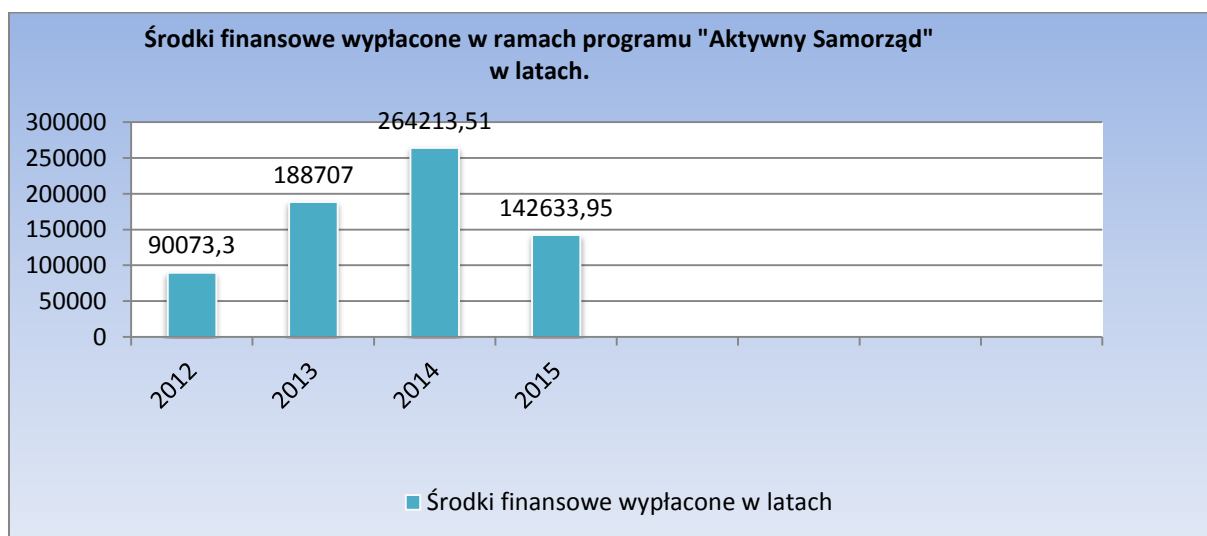
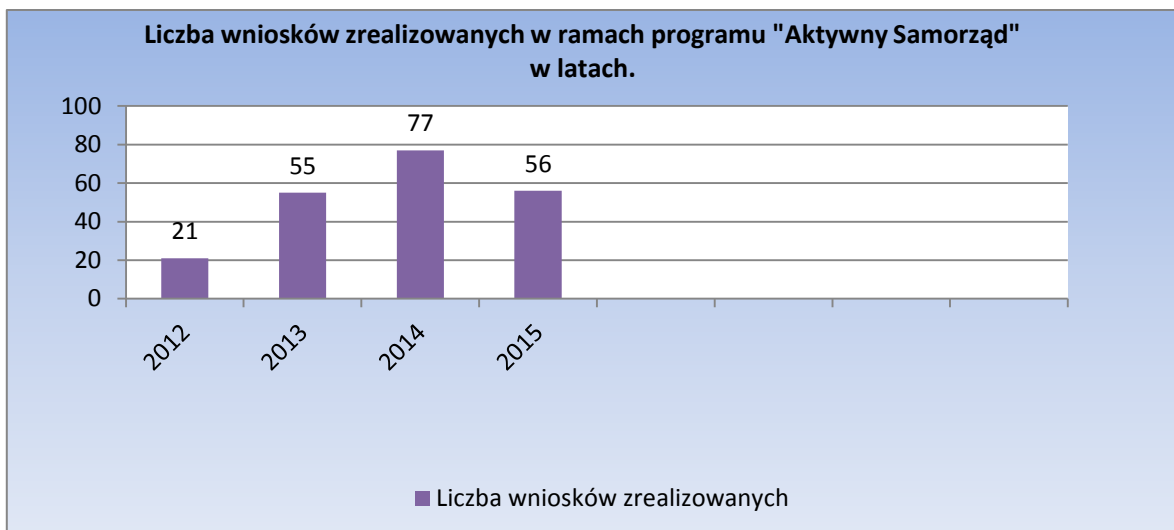
Głównym celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów w życiu społecznym, zawodowym i dostępie do edukacji.

Dane dotyczące działań w ramach tego zadania zawiera poniższa tabela:

Środki otrzymane z PFRON „Aktywny Samorząd”

Lp.	Lata	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków zrealizowanych	Środki wypłacone
1.	2012	34	21	90 073,30
2.	2013	86	55	188 707,00
3.	2014	85	77	264 213,51
4.	2015	57	56	142 633,95

W latach 2012 – 2015 w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” realizowane były następujące formy wsparcia :

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w skład, którego wchodzi:

Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu.

Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B.

Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania.

Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania.

Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka o napędzie elektrycznym.

Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.

Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne.

Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny.

Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym – dofinansowanie opłaty za naukę (czesne) oraz opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego.

Projekt systemowy i konkursowy

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku od 2008 do 2015 roku w partnerstwie z Ośrodkami Pomocy Społecznej Powiatu Szczecineckiego (MGOPS Barwice, Borne Sulinowo i Biały Bór, GOPS Szczecinek i Grzmiąca) oraz Powiatowym Urzędem Pracy w Szczecinku realizowało projekt systemowy pn. „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji społecznej w powiecie szczecineckim” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie na ten cel pozyskało środki finansowe wysokości 10 mln, z czego 4.5 mln wykorzystало Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, a resztę wskazane powyższe ośrodki pomocy społecznej będące w partnerstwie projektu. PCPR w Szczecinku jako Lider projektu odpowiadał za jego koordynowanie, zarządzanie, organizację i nadzór. Celem głównym projektu było zwiększenie umiejętności społeczno-zawodowych w zakresie aktywności zawodowej, integracji ze społeczeństwem oraz podniesienie jakości życia jego uczestników.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w partnerstwie z Powiatowym Urzędem Pracy w 2014r. realizowało w ramach Priorytetu VII Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Działanie 7.4 Niepełnosprawni na rynku pracy, projekt pn. „Aktywizacja osób niepełnosprawnych na terenie powiatu szczecineckiego” na który zostało przyznane w 2012 r. na lata 2013-2014 dofinansowanie w wysokości 1 426 720,00 PLN. Projekt skierowany był do 65 osób w wieku aktywności zawodowej, posiadających orzeczenie o lekkim lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, będących jednocześnie osobami bezrobotnymi bądź nieaktywnymi zawodowo. Głównym jego założeniem było nabycie przez uczestników umiejętności społeczno- zawodowych w zakresie aktywnego poszukiwania zatrudnienia i powrotu na rynek pracy. W Projekcie realizowano takie działania jak: indywidualne poradnictwo psychologiczne, doradztwo zawodowe, warsztaty psychospołeczne, kursy zawodowe, staże. Udział w Projekcie przyczynił się dla wielu osób do wzrostu wiary we własne możliwości oraz umożliwił podjęcie zatrudnienia, co w znacznym stopniu poprawiło jakość ich życia. Uczestnicy w szczególności nabyli umiejętności społeczno-zawodowe w zakresie aktywnego poszukiwania zatrudnienia i powrotu na rynek pracy. Dzięki prowadzonym działaniom w projekcie 65 osób ukończyło kurs zawodowy, zrealizowało 10-miesięczny staż pracy i w efekcie, po zakończonym udziale w projekcie, 45 osób podjęło zatrudnienie.

Program „Wyrównywanie różnic między regionami”.

W roku 2015 , Powiat Szczecinecki nie realizował zadań w ramach programu „Wyrównywania różnic między regionami” bowiem zadanie zostało wstrzymane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W roku 2014 (z rozliczeniem programu w 2015 roku) Powiat Szczecinecki zrealizował ze środków PFRON na podstawie umowy z PFRON WRR/000068/16/D z dnia 09.10.2013 zadania w obszarze B i D na łączną kwotę 396 000,00 zł

(Obszar D – likwidacja barier transportowych 320 000,00 zł)

(Obszar B – Likwidacja barier w zakładach opieki zdrowotnej i placówkach edukacyjnych w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania 76 000,00 zł)

3.3. Trudności osób niepełnosprawnych w codziennym funkcjonowaniu

Osoby niepełnosprawne w życiu codziennym napotykają na różne bariery uniemożliwiające prawidłowe funkcjonowanie oraz pełnienie ról społecznych czy zawodowych. Dominującym problemem zgłaszanym przez osoby niepełnosprawne są ograniczenia zdrowotne wynikające z posiadanych dysfunkcji organizmu. Zdaniem badanych posiadane schorzenia w większości przypadków prowadzą do ograniczonej sprawności fizycznej. Wśród licznych problemów w tym obszarze wymienia się: trudności w poruszaniu się, ograniczoną możliwość wysiłku fizycznego, brak samodzielności w wykonywaniu podstawowych czynności czy poruszanie się poza środowiskiem domowym. Stan zdrowia prowadzi do obniżenia poziomu aktywności fizycznej, a w konsekwencji, braku optymalnego wypełniania ról społecznych czy zawodowych. Brak pełnej sprawności zaniża wydolność fizyczną ograniczając jednostki do działania w różnych obszarach życia.

Naruszenie zdrowotnej sfery życia pociąga za sobą liczne skutki i konsekwencje, wpływa to znacznie na realizowanie przez osoby niepełnosprawne określonych zadań i funkcji. Niepodważalnym faktem jest, że ograniczenia zdrowotne mają istotny wpływ na brak aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych, prowadzącej do bierności zawodowej.

Brak możliwości zatrudnienia jest wynikiem splotu różnych czynników, zarówno indywidualnych, jak i społecznych. Trudności w podjęciu zatrudnienia są wynikiem splotu różnych czynników, zarówno indywidualnych, jak i społecznych. Pośród nich można wymienić niski poziom wykształcenia oraz niskie kwalifikacje zawodowe osób niepełnosprawnych. Ponadto istotną przeszkodę stanowi brak wiedzy i umiejętności poruszania się po rynku pracy, nieznajomość potrzeb lokalnego rynku pracy.

Istotnym problemem zgłaszanym przez osoby niepełnosprawne jest ograniczenie dostępu do rehabilitacji leczniczej, który spowodowany jest w opinii niepełnosprawnych koniecznością długotrwałego oczekiwania na usługi w zakresie rehabilitacji.

Ponadto z poczynionych obserwacji wynika, że osoby niepełnosprawne narażone są na zjawisko izolacji i marginalizacji społecznej wpływające na utrudnienia w relacjach interpersonalnych, a także bierność, niską samoocenę oraz brak wiary we własne możliwości.

4 . Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w latach 2016-2020

- **Koordinator Programu:**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku

- **Odbiorcy Programu:**

- osoby niepełnosprawne z terenu Powiatu Szczecineckiego
- otoczenie osób niepełnosprawnych

- **Partnerzy Programu:**

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki
- Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
- Starostwo Powiatowe w Szczecinku
- Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych
- Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinku
- Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Szczecinku
- Organizacje pozarządowe działające w obszarze niepełnosprawności
- Miasto Szczecinek
- Gmina Szczecinek
- Miasto i Gmina Barwice
- Miasto i Gmina Biały Bór
- Miasto i Gmina Borne Sulinowo
- Gmina Grzmiąca
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinku
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinku
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barwicach
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białym Borze
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grzmiącej

- **Założenia programu:**

Pełne uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym.

- **Cel główny programu**

Dążenie do poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych - stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia i pomocy osobom niepełnosprawnym, ich rodzinom i opiekunom oraz przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych poprzez zapewnienie im warunków do pełnego, samodzielnego i czynnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym.

- **Zdefiniowanie celów szczegółowych**

Cele szczegółowe obejmują następujące zagadnienia:

a) Inicjowanie warunków do aktywizacji zawodowej, zapobiegania bezrobociu i jego niekorzystnym skutkom wśród osób niepełnosprawnych oraz rozwój rehabilitacji zawodowej.

Aktywizacja zawodowa jest jednym z elementów złożonego procesu rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Ma ona ogromne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania psychicznego, społecznego oraz integracji ze środowiskiem lokalnym. Praca zgodna z kwalifikacjami daje osobom niepełnosprawnym możliwość uczestniczenia w życiu społeczno – gospodarczym naszego powiatu oraz jest gwarantem poczucia własnej wartości

i samorealizacji, samodzielności materialnej, partnerskiego udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym. Praca dla osób niepełnosprawnych nabiera specyficznego wymiaru, którego najistotniejszymi wskaźnikami są:

- rehabilitacja – przez pracę umożliwia szybszy powrót osoby niepełnosprawnej do częściowej lub pełnej sprawności.
- socjalizacja – aktywność zawodowa daje możliwość kontaktu z innymi ludźmi oraz zagospodarowania czasu wolnego.
- dochód – praca podstawowe źródło dochodu.

b) Rozwój rehabilitacji społecznej, integracja osób niepełnosprawnych w życiu publicznym i społecznym.

Niepełnosprawność, zwłaszcza, jeżeli pojawi się nagle rodzi rozległe i często dramatyczne skutki dla osoby niepełnosprawnej i jej rodziny. Dlatego też istotna jest profesjonalna pomoc w rozwiązywaniu problemów kryzysowych, występujących w fazie pojawiania się niepełnosprawności. Potrzeba objęcia opieką rehabilitacyjną dotyczy wszystkich osób niepełnosprawnych łącznie z osobami głęboko upośledzonymi i/lub dotkniętymi niepełnosprawnością sprzężoną. Celem rehabilitacji leczniczej jest przywrócenie możliwie wielu utraconych sprawności tak, aby osoba niepełnosprawna miała szansę prowadzenia godnego życia. Nie należy zapominać o istotnej roli rehabilitacji społecznej, konieczności likwidacji barier funkcjonalnych i szerokim dostępie do sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego i środków pomocniczych. Dotyczy to zarówno dzieci jak i osób dorosłych.

Uczestnictwo w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz rekreacji i turystyce w dużej mierze decyduje o jakości życia i rozwoju ludzi niepełnosprawnych oraz ich integracji z otaczającym środowiskiem. Jest źródłem satysfakcji poszerzania zakresu kompetencji społecznych, kształtowania cech osobowościowych, wzrostu tożsamości i autonomii osób niepełnosprawnych. Aktywna działalność i sukcesy odnoszone przez ludzi niepełnosprawnych łamią funkcjonujące stereotypy, skutecznie przełamują bariery i likwidują społeczny ostracyzm, przyczyniając się do budowy otwartego i tolerancyjnego społeczeństwa.

c) Organizowanie środowiskowego wsparcia i pomocy społecznej osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom

W procesie kompleksowej rehabilitacji osób niepełnosprawnych szczególne znaczenie ma zapewnienie poczucia bezpieczeństwa oraz zapewnienie odpowiednich form wsparcia ze strony różnych specjalistów eliminujących poczucie marginalizacji. Szczególną rolę odgrywa zabezpieczenie socjalne w warunkach, których osoby niepełnosprawne nie mogą wyjść z trudnych sytuacji życiowych, przy wykorzystaniu własnych środków i możliwości.

d) Przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych

Osoby niepełnosprawne są beneficjentami wszystkich praw, które przysługują osobom pełnosprawnym. Nie ma zatem potrzeby deklarowania w szczególny sposób, że osobom niepełnosprawnym przysługują takie prawa człowieka, jak np. prawo do życia czy do pracy. Osoby niepełnosprawne mogą jednak w praktyce napotykać na trudności w korzystaniu z niektórych praw - w związku ze swymi schorzeniami. Rzeczywiste zagwarantowanie praw człowieka wymaga zatem stworzenia mechanizmów wyrównania szans osób niepełnosprawnych i stworzenia im warunków do korzystania w pełni z praw przysługujących wszystkim obywatelom. Mówiąc inaczej, osoby niepełnosprawne powinny korzystać z pewnych szczególnych praw, swoistych dla tej grupy społecznej - po to, aby mogły w takim samym stopniu korzystać z praw przysługujących wszystkim ludziom.

e) Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w zakresie kształcenia i dostępu do edukacji.

Wszystkie osoby niepełnosprawne niezależnie od charakteru i stopnia niepełnosprawności mają prawo do bezpłatnej oświaty i kształcenia zgodnego z ich preferencjami i możliwościami. Zgodnie ze współczesnymi tendencjami w pedagogice rozwój dziecka przebiega najlepiej w środowisku rówieśniczym. Proces dydaktyczno-wychowawczy przebiegający w środowisku rówieśników pełnosprawnych maksymalnie przygotowuje uczniów dotkniętych niepełnosprawnością do życia w społeczeństwie.

f) Profilaktyka i oświata zdrowotna w zakresie przeciwdziałania niepełnosprawności.

Profilaktyka zdrowotna w zakresie przeciwdziałania niepełnosprawności stanowi istotny czynnik zmierzający do wyeliminowania lub znacznego ograniczenia przyczyn niepełnosprawności. Działania i środki stosowane w tym celu obejmować powinny edukację społeczną w zakresie przeciwdziałania niepełnosprawności.

Szczególnie ważne jest zagadnienie dotyczące zapobiegania wypadkom komunikacyjnym, przy pracy oraz chorobom zawodowym. Niezbędne jest podejmowanie aktywnych działań w celu ograniczenia ich skutków. Zapobieganie niepełnosprawności, zmniejszanie jej skutków i podejmowanie działań na rzecz integracji osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem jest dla samorządów i państwa mniej kosztowne niż opieka nad osobami niepełnosprawnymi.

g) Tworzenie środowiska przyjaznego dla osób niepełnosprawnych

Ważne jest tworzenie warunków życia, w których osoby niepełnosprawne będą miały możliwość włączenia się lub całkowitego powrotu do czynnego życia w społeczeństwie. Istotne jest podejmowanie działań zmierzających do usuwania barier komunikacyjnych, transportowych i w porozumiewaniu się, które uniemożliwiają lub utrudniają osobom niepełnosprawnym normalne funkcjonowanie w społeczeństwie.

h) Zintegrowanie działań samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin

Tylko zintegrowane programy, koordynujące działania wszystkich podmiotów lokalnych dają szansę na efektywniejsze wykorzystanie posiadanych zasobów tj. środków finansowych, infrastruktury, kadry itd. Sprzyjają one sprawniejszemu przepływowi informacji oraz jasnemu podziałowi zadań, umożliwiając tym samym rozwój kompleksowych form rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Program taki ma większe szanse na uzyskanie wsparcia z zewnątrz.

5. Realizacja celów szczegółowych poprzez realizację zadań przez poszczególnych partnerów Programu.

CEL SZCZEGÓŁOWY	GLÓWNE ZADANIA	PARTNERZY
INICJOWANIE WARUNKÓW DO AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ, ZAPOBIEGANIA BEZROBOCIU I JEGO NIEKORZYSTNYM	-promowanie zatrudnienia osób niepełnosprawnych	-Powiatowy Urząd Pracy -Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie -Starostwo Powiatowe
	-umożliwienie osobom niepełnosprawnym staży absolwenckich i praktyk	-PFRON -organizacje pozarządowe -Urząd Marszałkowski

SKUTKOM WŚRÓD OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ORAZ ROZWÓJ REHABILITACJI ZAWODOWEJ	zawodowych	Województwa Zachodniopomorskiego
	-działania poszerzające oferty szkoleniowe, dostosowane do wymogów rynku pracy	-Zachodniopomorski Urząd Wojew. -Wojewódzki Urząd Pracy -inne instytucje działające na rzecz osób niepełnosprawnych
	-umożliwienie przekwalifikowania się i zdobycia odpowiedniego wykształcenia umożliwiającego podjęcie pracy	-Zakłady Pracy Chronionej -samorządy gminne
	-doradztwo i poradnictwo zawodowe	
	-szkolenie służb zajmujących się rehabilitacją zawodową	
	-dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub rolniczej	
	-wspieranie pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne (informowanie o korzyściach płynących z zatrudniania osób niepełnosprawnych)	
	-upowszechnianie umiejętności autoprezentacji i aktywnego poszukiwania pracy przez młodzież niepełnosprawną	
	-tworzenie i aktualizacja baz danych dotyczących problematyki niepełnosprawności	
	-zdobywanie kwalifikacji zawodowych dla absolwentów szkół podstawowych i gimnazjów w formach pozaszkolnych	
	-tworzenie zakładów aktywności zawodowej dla osób niepełnosprawnych jako kolejnego	

	etapu przygotowującego do pracy	
ROZWÓJ REHABILITACJI SPOŁECZNEJ, INTEGRACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W ŻYCIU SPOŁECZNYM	-tworzenie i wspieranie warsztatów terapii zajęciowej	-Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie -Starostwo Powiatowe
	-promowanie wypoczynku i rehabilitacji poprzez uczestnictwo osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych	-PFRON -organizacje pozarządowe -Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
	-upowszechnienie dostępu do sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego i środków pomocniczych	-Zachodniopomorski Urząd Wojew. -inne instytucje działające na rzecz osób niepełnosprawnych -zakłady pracy chronionej
	-likwidacja barier funkcjonalnych	-samorządy gminne -ośrodki pomocy społecznej
	-wspieranie przedsięwzięć sportowych, kulturalnych, integracyjnych i rekreacyjnych	-Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna
	-wspieranie przedsięwzięć mających na celu usprawnienie osób niepełnosprawnych	
	-utworzenie i wspieranie działalności wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego	
	-ulatwienie korzystania ze środków komunikacji publicznej	
	-ulatwienie dostępu do informacji i porozumiewania się osób niepełnosprawnych	
	-podjęcie działań zmierzających do utworzenia bazy terapeutyczno- rehabilitacyjnej prowadzącej działalność na rzecz osób niepełnosprawnych	
ORGANIZOWANIE ŚRODOWISKOWEGO	-diagnoza środowiska osób niepełnosprawnych w zakresie dotyczącym potrzeb infrastruktury i pomocy społecznej	-Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie -Poradnia Psychologiczno-

WSPARCIA I POMOCY SPOŁECZNEJ OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM I ICH RODZINOM	-organizacja systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych (prawne, psychologiczne, medyczne)	Pedagogiczna -Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności -PFRON -Starostwo Powiatowe -ośrodki pomocy społecznej -samorządy gminne -organizacje pozarządowe -Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego -Zachodniopomorski Urząd Wojew. -zakłady pracy chronionej
	-bieżące poradnictwo i doradztwo	
	-podjęcie działań w celu utworzenia powiatowego i gminnych ośrodków wsparcia, DDPS, ŚDS, Świetlic terapeutycznych, WTZ, Grup wsparcia i samopomocowych, klubów samopomocy i innych form instytucjonalnych na rzecz osób niepełnosprawnych w tym osób z zaburzeniami psychicznymi	
	-szkolenie pracowników pomocy społecznej w zakresie problemów związanych z niepełnosprawnością	
	-integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem poprzez pracę socjalną	
	-osłona socjalna wynikająca z przepisów ustawy o pomocy społecznej	
	- tworzenie i rozwój asystentury osób niepełnosprawnych	
PRZESTRZEGANIE PRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	-stworzenie bezpłatnego poradnictwa prawnego, psychologicznego, pedagogicznego i terapeutycznego dla osób niepełnosprawnych / punkty konsultacyjne	-Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie -Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności -Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna -PFRON -Starostwo Powiatowe -ośrodki pomocy społecznej -samorządy gminne -organizacje pozarządowe -Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego -Zachodniopomorski Urząd Wojew.
	-przeciwdziałanie dyskryminacji osób niepełnosprawnych w codziennym życiu	
	-zwiększenie świadomości społecznej na temat niepełnosprawności	
	-zapewnienie pełnej opieki	

	w ośrodkach stacjonarnych	-Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych -Rzecznik Praw Obywatelskich -Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej -media
	-promowanie wymiany doświadczeń dotyczących sposobów realizacji praw osób niepełnosprawnych	
	-propagowanie osiągnięć osób niepełnosprawnych i ich wkładu w tworzenie pozytywnego i przyjaznego środowiska Powiatu Szczecineckiego	
WYRÓWNYWANIE SZANS OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W ZAKRESIE KSZTAŁCENIA I DOSTĘPU DO EDUKACJI	-umożliwienie równego dostępu do szkół i instytucji kulturalno-oświatowych	-jednostki samorządu terytorialnego -Powiatowy Urząd Pracy -Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie -Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna -szkoły -ochotnicze hufce pracy -inne instytucje kulturalne -inne instytucje oświatowe
	-systematyczna diagnoza dzieci i młodzieży niepełnosprawnej i ich specyficznych potrzeb edukacyjnych	
	-kształtowanie wśród dzieci i młodzieży akceptowanych społecznie postaw i zachowań sprzyjających integracji poprzez realizację odpowiednich programów wychowawczych	
	-zapewnienie możliwości realizacji specjalnych potrzeb edukacyjnych dla dzieci z wadami wzroku, słuchu, zaburzeniami rozwoju mowy, zaburzeniami rozwoju ruchowego, rozwoju psychicznego	
	-podejmowanie działań na rzecz likwidacji barier architektonicznych i transportowych ograniczających dostęp do placówek oświatowych.	
	-stwarzanie możliwości kontynuowania nauki dla uczniów szkół specjalnych i integracyjnych	

	-stwarzanie warunków do kształcenia dzieci niepełnosprawnych w szkołach masowych.	
	-doksztalcanie kadry pedagogicznej, rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych dzieci w zakresie pedagogiki specjalnej oraz metod pracy z osobami niepełnosprawnymi.	
PROFILAKTYKA I OŚWIATA ZDROWOTNA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	-promocja profilaktyki zdrowotnej w środkach masowego przekazu	-samorząd powiatowy -samorządy gminne -publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej -organizacje pozarządowe -inne instytucje zajmujące się problematyką osób niepełnosprawnych -media
	-wykłady na temat zdrowego stylu Życia	
	-tworzenie lokalnych programów promujących zdrowy styl życia	
	-organizowanie konkursów wśród dzieci i młodzieży szkolnej na temat zdrowego stylu życia	
	-gromadzenie informacji na temat głównych przyczyn wypadków i ich skutków	
	-konieczność systematycznych szkoleń BHP przeprowadzania badań zdrowotnych, profilaktycznych i okresowych	
	-szkolenia dzieci, młodzieży i dorosłych z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej	

	-szeroka informacja o przyczynach niepełnosprawności w środkach masowego przekazu (udział różnych specjalistów) oraz przedstawianie opinii publicznej wyników, np. wypadków drogowych i niepełnosprawności wynikających z tego powodu.	
TWORZENIE ŚRODOWISKA PRZYJAZNEGO DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	-likwidacja barier komunikacyjnych	-samorząd powiatowy -samorządy gminne -Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie -media -organizacje pozarządowe -ośrodki pomocy społecznej -Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego -PFRON -Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych -Zachodniopomorski Urząd Wojew. -Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna -inne instytucje zajmujące się problematyką osób niepełnosprawnych
	-likwidacja barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej - likwidacja barier transportowych	
	-likwidacja barier architektonicznych w mieszkaniach osób niepełnosprawnych	
	-system informacji o możliwościach korzystania ze sprzętu rehabilitacyjnego niezbędnego do funkcjonowania w społeczeństwie	
	-zabezpieczenie możliwości swobodnego i samodzielnego poruszania się w terenie zabudowanym i niezabudowanym	
	-działania zmierzające do umożliwienia zakupu z udziałem funduszu PFRON nowych środków transportu w miejsce wyeksploatowanych dla instytucji zajmujących się osobami niepełnosprawnymi	

	-szkolenie pracowników administracji samorządowych oraz szkół z komunikacji alternatywnej, np. języka migowego	
ZINTEGROWANIE DZIAŁAŃ SAMORZĄDÓW LOKALNYCH I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH RODZIN	-tworzenie sprzyjających warunków do inicjowania powstawania placówek wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin	-samorząd powiatowy -samorządy gminne -Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie -ośrodki pomocy społecznej -organizacje pozarządowe
	-zintegrowanie zasobów i partnerów do pracy na rzecz osób niepełnosprawnych oraz systematyczne debaty co do realizacji programów	
	-inicjowanie tworzenia nowych organizacji pozarządowych i grup wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych	
	-stworzenie mapy instytucji i organizacji istniejących w powiecie oraz ich zakresów działań	

5. Zakładane efekty

CEL SZCZEGÓŁOWY	SPODZIEWANE EFEKTY	CZASOKRES
INICJOWANIE WARUNKÓW DO AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ, ZAPOBIEGANIA BEZROBOCIU I JEGO NIEKORZYSTNYM SKUTKOM WŚRÓD OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ORAZ ROZWÓJ REHABILITACJI ZAWODOWEJ	-zwiększenie liczby zatrudnionych osób niepełnosprawnych -poszerzenie oferty szkoleniowej dla osób niepełnosprawnych -wzrost dochodów dla osób niepełnosprawnych z tytułu zatrudnienia -szersze wykorzystywanie dostępnych środków finansowych na rzecz aktywizacji zawodowej -pełna diagnoza możliwości i potrzeb osób niepełnosprawnych -zwiększenie zainteresowania pracodawców zatrudnieniem osób niepełnosprawnych -przeszkolenie pracowników placówek zajmujących się rehabilitacją zawodową i społeczną -przeszkolenie pośredników pracy, doradców zawodowych, trenerów pracy oraz innych osób zajmujących się rozwojem zawodowym osób niepełnosprawnych.	W czasie trwania programu (2016-2020)

ROZWÓJ REHABILITACJI SPOŁECZNEJ, INTEGRACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W ŻYCIU PUBLICZNYM I SPOŁECZNYM	-wzrost świadomości społecznej w zakresie potrzeby wczesnej, kompleksowej rehabilitacji -pełna opieka w zakresie stymulacji rozwoju i rehabilitacji -wzrost liczby osób objętych rehabilitacją -zwiększenie dostępu do usług rehabilitacyjnych -wzrost dostępności do sprzętu pomocniczego, ortopedycznego, rehabilitacyjnego -wzrost uczestnictwa osób niepełnosprawnych w organizowanych imprezach lokalnych -wzrost zaangażowania samorządu powiatowych i gminnych w organizowaniu imprez integracyjnych -aktywizacja osób niepełnosprawnych oraz zaangażowanie ich rodzin -dowartościowanie, zintegrowanie osób niepełnosprawnych ze społecznością lokalną. - świadoma akceptacja społeczna osób niepełnosprawnych -pełne uczestnictwo osób niepełnosprawnych w codziennym życiu poprzez likwidację barier funkcjonalnych -stworzenie szerokiej bazy terapeutyczno-rehabilitacyjnej	na bieżąco
ORGANIZOWANIE ŚRODOWISKOWEGO WSPARCIA I POMOCY SPOŁECZNEJ OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM I ICH RODZINOM	-poprawa warunków socjalno- bytowych osób niepełnosprawnych i ich rodzin -wzrost poczucia bezpieczeństwa dla osób niepełnosprawnych. -doprowadzenie, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się osób niepełnosprawnych oraz integracji ze środowiskiem - szersze wsparcie osób niepełnosprawnych poprzez pracę asystentów -powstawanie lokalnych programów na	na bieżąco

	rzecz wspierania osób niepełnosprawnych -powstawanie nowych placówek wsparcia -rozwiniecie działania wolontariatu -powiększenie wykwalifikowanej kadry w dziedzinie niepełnosprawności	
PRZESTRZEGANIE PRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	-nieograniczony dostęp osób niepełnosprawnych do sieci poradnictwa -większa świadomość społeczna na temat niepełnosprawności -zlikwidowanie zjawiska dyskryminacji osób niepełnosprawnych -większe zaangażowanie osób niepełnosprawnych w życie lokalnej społeczności - większa samoocena osób niepełnosprawnych -rozwój osiągnięć osób niepełnosprawnych -zwiększenie samodzielności osób niepełnosprawnych w codziennym funkcjonowaniu -złagodzenie skutków niepełnosprawności -wzrost tolerancji w społeczeństwie -wzrost postawy empatii w środowisku	na bieżąco

WYRÓWNYWANIE SZANS OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W ZAKRESIE KSZTAŁCENIA I DOSTĘPU DO EDUKACJI	-zwiększenie ilości grup integracyjnych w przedszkolach -zwiększenie ilości klas integracyjnych w szkołach podstawowych, gimnazjach oraz szkołach ponadgimnazjalnych -zwiększenie liczby dzieci kończących szkoły ponadpodstawowe przez absolwentów klas specjalnych i klas integracyjnych -zwiększenie świadomości wśród nauczycieli, wychowawców, rodziców i opiekunów w zakresie potrzeb osób niepełnosprawnych -likwidacja barier architektonicznych, transportowych i finansowych -konferencje, spotkania edukacyjne dotyczące akceptacji odmienności i modyfikacji stereotypów myślenia	na bieżąco, w przypadku konieczności realizacji danego zadania
PROFILAKTYKA I OŚWIATA ZDROWOTNA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	-zwiększenie świadomości społecznej i wiedzy co do przyczyn niepełnosprawności oraz zasad jej zapobiegania -zmniejszenie ilości wypadków przy pracy i poza pracą -zintegrowanie działań różnych podmiotów w zakresie propagowania zdrowego stylu życia -mniejsza liczba osób niepełnosprawnych fizycznie i intelektualnie -zmniejszenie ilości wypadków drogowych	na bieżąco

TWORZENIE ŚRODOWISKA PRZYJAZNEGO DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	-wzrost ilości obiektów użyteczności publicznej pozbawionych barier architektonicznych -wzrost ilości mieszkań przystosowanych dla osób niepełnosprawnych -powstawanie lokalnych programów w zakresie likwidacji barier architektonicznych -likwidacja barier utrudniających osobom niepełnosprawnym poruszanie się -większa samodzielność i niezależność osób niepełnosprawnych -wyposażenie w nowe środki transportu instytucji zajmujących się osobami niepełnosprawnymi -zmniejszenie ilości osób pozostających w domu z powodu barier architektonicznych i komunikacyjnych -wzrost liczby osób objętych rehabilitacją -wzrost liczby osób przeszkolonych w zakresie komunikacji alternatywnej	na bieżąco
ZINTEGROWANIE DZIAŁAŃ SAMORZĄDÓW LOKALNYCH I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH RODZIN	-powstawanie środowiskowych form wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych -zaplanowana, systematyczna praca partnerów programu -większe zainteresowanie społeczności lokalnej problemami osób niepełnosprawnych -powstanie nowych organizacji pozarządowych oraz grup dbających o dobro osób niepełnosprawnych -spójna powiatowa polityka na rzecz wyrównywania szans osób niepełnosprawnych -podnoszenie poziomu świadomości społeczności lokalnej na temat praw, potrzeb i możliwości osób	na bieżąco

	niepełnosprawnych -realizowanie powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych -oddziaływanie na politykę regionalną w zakresie rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych	

6. Zakończenie

Każdy kto staje się niepełnosprawny - w wyniku wypadku, choroby, czy pogorszenia stanu zdrowia - staje wobec konieczności zmiany sposobu życia, dostosowania się do nowych warunków. Niepełnosprawność nie jest chorobą, jest stanem, który niesie ze sobą ograniczenia, często znaczne. Niepełnosprawność nie zamyka drogi do normalnego funkcjonowania w życiu, w pracy, w szkole, w rodzinie, nie uniemożliwia tego, a jedynie utrudnia. Trzeba zrobić wszystko, aby wykorzystać istniejące możliwości, zdolności rozpocząć życie na nowo. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych to zespół kompleksowych działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie osoby niepełnosprawnej, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej. Ostatecznym celem rehabilitacji jest osiągnięcie najwyższego możliwego poziomu samodzielności i niezależności osoby niepełnosprawnej, przejście z pozycji biorcy na pozycję dawcy, osoby produktywnej i tworzącej społeczne wartości, a więc pełna integracja ze społeczeństwem, znajdująca wyraz w pełnym uczestnictwie w życiu społecznym.

Współcześnie coraz bardziej powszechny jest pogląd, że miara nowoczesności społeczeństwa jest to, w jakim stopniu uwzględnia ono potrzeby osób niepełnosprawnych. Sytuacja osób niepełnosprawnych w Polsce jest bardzo zróżnicowana. Zależnie od rodzaju i stopnia niepełnosprawności, od własnej aktywności jednostki, poziomu wykształcenia i przygotowania zawodowego, osoby niepełnosprawne w większym lub mniejszym stopniu uczestniczą w życiu społecznym i zawodowym.

Osoby niepełnosprawne potrzebują odejścia od marginalizacji, od socjalnej izolacji. Konieczne zatem są działania i mechanizmy ułatwiające integrację społeczną w środowisku zamieszkania, w pracy oraz społeczeństwie jako całości. Nadrzędnym zadaniem jest wsparcie w zakresie rehabilitacji zdrowotnej, która umożliwi usprawnienie zdolności psychofizycznych osób niepełnosprawnych, a w konsekwencji doprowadzi do zwiększenia aktywności społecznej, jak i również zawodowej.

Wyłączenie osób niepełnosprawnych z pełnienia określonych ról społecznych wymaga zapewnienia warunków ku podniesieniu zdolności i umiejętności psychospołecznych umożliwiających pełną integrację ze środowiskiem, jak i całym społeczeństwem. Koniecznym zatem jest prowadzenie oddziaływań mających na celu wzrost poczucia własnej wartości, samooceny oraz zwiększenie motywacji do zmiany sytuacji życiowej. W związku z niskim poziomem wykształcenia osób niepełnosprawnych niezbędne jest zapewnienie warunków do zwiększenia ich kwalifikacji i umiejętności zawodowych.

Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych jest dokumentem, który wskazuje na konieczność konkretnych działań w ramach przyjętego hasła podnoszenia jakości życia rodzin z niepełnosprawnością w powiecie szczecineckim. Nowa odmienna polityka wobec osób niepełnosprawnych prowadzi do poszanowania odmienności, kładzie większy nacisk na określenie i usunięcie barier stojących na drodze do realizacji równych szans oraz pełnego uczestnictwa we wszystkich dziedzinach życia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych. Program ma przede wszystkim określić cele i zadania w sferze polityki społecznej, mające służyć wspólnemu celowi, jakim jest pomoc osobom niepełnosprawnym, które ze względu na trudną sytuację życiową nie są w stanie samodzielnie zaspokoić podstawowych potrzeb, a przez to nie mogą uczestniczyć lub mają ograniczony udział w życiu rodzinnym, zawodowym i społecznym. Polityka społeczna wobec osób niepełnosprawnych polega na działaniach różnych podmiotów publicznych i organizacji pozarządowych, mających na celu tworzenie ogólnych warunków nauki, pracy, bytu i funkcjonowania osób niepełnosprawnych. Dużą rolę do spełnienia mają w tym zakresie organizacje pozarządowe, które zajmują się pomocą osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom. Ustawodawstwo socjalne nakłada na politykę społeczną zadania integracji osób niepełnosprawnych z pełnosprawnymi.

Powiat Szczecinecki realizuje zadania wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Przedstawiony Program odpowiada na pytanie, jak rozwijać współpracę z różnymi podmiotami życia społecznego oraz jak wykorzystać posiadane zasoby do realizacji celu nadrzędnego.

Kryterium wyboru działań w programie były praktyczne możliwości kontynuowania działań już realizowanych i nastawienie na zahamowanie i przeciwdziałanie negatywnym skutkom najważniejszych problemów.

Program jest dokumentem otwartym i zakładamy jego ewaluację w trakcie realizacji celów i zadań w całym planowanym okresie. Wraz z upływem czasu potrzeby i możliwości będą wymagać uaktualnienia zgodnie z potrzebami społecznymi osób niepełnosprawnych.

Program ten będzie w miarę występujących potrzeb ciągle doskonalony i dostosowywany na bieżąco do potrzeb osób niepełnosprawnych zamieszkujących w naszym powiecie. Jego realizacja wymaga jednocześnie współpracy, zaangażowania i konsolidacji działań wielu służb i instytucji działających na rzecz podwyższenia jakości życia niepełnosprawnych mieszkańców naszego Powiatu.

Wszystkie cele zawarte w „Powiatowym Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Szczecineckim na lata 2016 – 2020” będą realizowane przy współpracy z przedstawicielami samorządów gminnych naszego powiatu, organizacjami pozarządowymi, mediami oraz instytucjami i środowiskami zajmującymi się w swojej pracy rozwiązywaniem problemów osób niepełnosprawnych. W proces opracowywania tego programu zostały włączone samorządy gminne i organizacje pozarządowe pracujące na rzecz osób niepełnosprawnych. Ich doświadczenia i wiedza pozwoliły na stworzenie takiego programu, w którym uwzględnione zostały potrzeby i preferencje osób niepełnosprawnych, a tym samym zapewniona została podmiotowość zaplanowanych działań.

Wymienione problemy wskazują na konieczność podjęcia działań w celu aktywizacji i integracji społecznej osób niepełnosprawnych, co w dalszej perspektywie spowoduje podniesienie ich kompetencji życiowych i umiejętności zawodowych.